

Sabine Sten

(Forskarstuderande vid Stockholms universitet i osteoarkeologi.
Gästlärare i arkeosteologi, Högskolan på Gotland)

Vart tar alla osteologer vägen?

Kort utdrag från min föreläsning som behandlade:

-Utbildning i arkeosteologi, Högskolan på Gotland

-Museal osteologi

-Hur många utbildade osteologer i Sverige har idag anställning, med osteologi i sitt arbete?

Utbildning i arkeosteologi, Högskolan på Gotland

I dag finns det tre lärosäten i Sverige som undervisar osteologi, alla tre med olika benämning på ämnet, men i grunden lika utbildning, Stockholm –osteoarkeologi, Lund –osteologi och Visby – arkeosteologi.

Sedan 1998 har arkeosteologi varit ett ämne vid Högskolan på Gotland. Undervisningen sker i samarbete med arkeosteologiska forskningslaboratoriet vid Stockholms universitet.

AB kursen i arkeosteologi

Höstterminen – humanosteologi, rapport 5 p och tentamen 15 p.

Vårterminen – animalosteologi, rapport 5 p och tentamen 15 p.

Föreläsningar måndagar och tisdagar, handledning resten av veckan.

Gästföreläsningar: människan och djurens utveckling, skelettmuskelatur, paleopatologi, aktivitetsspår i skelettet, rättsmedicin och etik.

CD kursen i arkeosteologi

Höstterminen – 10 p uppsats och 10 p fördjupad metod och teori.

Vårterminen – 10 p uppsats, 5 poäng fältarkeologi och 5 p specialstudie.

Seminarier och gästföreläsningar.

Antal utbildade i arkeosteologi, Högskolan på Gotland

År	AB kurs	CD kurs	Sommarkurs
1998			15
1999/2000	16		12
2000/2001		13 (12 färdiga uppsatser)	17
2001/2002	15		9
2002/2003		11 (8 färdiga uppsatser)	-
2003/2004	21 (nuvarande kurs)		1
Totalt	52	24	54

För närvarande läser 21 studenter AB kursen i arkeosteologi.

I dag studerar två norska studenter inom ramen för samarbetsprojektet Nord+.

Sommarkursen år 2000 studerade två studenter från Australien.

Högskolan satsar mycket på utbytesstudenter från Sicilien, Portugal, Holland, England, Ryssland, Lettland och Irland.

Enkät svar från studenterna som studerar AB kursen 2003/2004.

1. Varför läser Du arkeosteologi?
2. Varför läser Du arkeosteologi på Gotland?
3. Var har Du tidigare studerat?
4. Är Du intresserad att läsa vidare på CD kursen?

Av 21 studenter har 18 svarat.

1. -Komplettera osteologi med arkeologi, bättre kompetens attraktivare/lättare att få arbete inom fältarkeologi. Roligare att gräva med osteologisk kunskap. Behov av osteologer i fält i Norge, **12 svar.**
-Spännande och stort intresse av arkeologi och ben. Kontakten med osteologin vid arkeologistudierna som lockade, **5 svar.**
-Ville inte läsa CD kursen direkt i arkeologi, osteologin intresserade, **1 svar.**
2. -Liten och bra skola, lagom stor stad att bo i, vacker ö, "förankrat" sig här efter att ha läst arkeologi på Högskolan och är nöjd med utbildningen, har inte ångrat mig, hört ryktesvägar att Gotland är bäst, **13 svar.**
-Kom inte in i Stockholm, Stockholm AB kurs endast vartannat år valde Gotland, **3 svar.**
-Kurstiden passade på Gotland, hörde med Lund, men AB kursen började först nästa år, **1 svar.**
-Gotland samarbetsavtal med Norge, **1 svar.**
3. -AB kursen i arkeologi på Gotland, **11 svar**
-Södertörns Högskola, **2 svar.**
-Stockholms universitet, **3 svar.**
-Oslo, **2 svar.**
4. -Ja, **12 svar.**
-Det står mellan arkeologi C eller osteologi CD, **2 svar.**
-Vet ej, **1 svar.**
-Inte direkt efter AB kursen, möjligen efter ett tag, **2 svar.**
-Ja, fast i Stockholm, **1 svar.**

Arkeosteologins planer för framtiden:

- Sommarkurser 10 p med internationell anknytning, kurserna skall hållas på engelska.
- 5 p nätburen teoretisk del och 5 p laborativ del på plats.
- DNA laboratoriet skall utvecklas. Föreläsare prof. Lars Beckman i genetik. Samarbete med Umeå universitet där Beckman tidigare var rektor. Det finns idag önskemål att integrera en obligatorisk kurs i genetik för arkeosteologistudenterna. I dag arbetar en student i laboratoriet och Lars Beckman är handledare.
- Ingen forskarutbildning på Gotland.
- Sommarkurser med fördjupningskurser diskuteras (fisk, fågel, tänder...).
- CD kurser med mer inriktning på metodutveckling.

Museal osteologi

Har osteologer någon kunskap om museal osteologi efter utbildningen?

Arbetsuppgifter inom museal osteologi:

- Dokumentering och registrering av osteologiskt material
- Hantering av osteologiskt material
- Magasinering, klimatförhållande, konserveringsfrågor
- Utlån av osteologiskt material till: forskare för analys, provtagning, utställningar
- Hantering av referensmaterial
- Utställningsteknik, etik
- Förfrågningar (forskare och allmänhet),
- Ta emot besök osteologistudenter och allmänhet.
- Fyndfördelning
- Etikfrågor återbegravning/forskningsmaterial
- Gallring

Skall vi utbilda studenter i myndighets – och museal osteologi?

Vad är efterfrågan på arbetsmarknaden?

Problem med spridning av osteologiska resultat, rapporter, artiklar m.m. Centralt arkiv? Vems ansvar? Universitet, RAÄ, Statens historiska museum som centralmuseum?

Hur många utbildade osteologer i Sverige har idag anställning, med osteologi i sitt arbete? (November 2003)

(OBS, alla tjänster innebär dock inte 100% osteologi).

Arbetsplats	Anställning	Tidsbegränsat arbete
Riksantikvarieämbetet	2	
Statens historiska museum	1	
Länsmuseum/museum Stockholm, Stockholms stadsmuseum, Västergötland, Malmö	3	1
Universitet Stockholm och Lund	3 professorer	
Forskare Stockholm och Lund		2
Högskola Gotland	1 (+1 prof. Tjänst från Stockholms universitet)	1
SAU Sociteus Uppsaliensis	1	
ANL Arkeologiska Naturvetenskapliga Laboratoriet Göteborg	1	
Naturhistoriska Riksmuseet Stockholm	1	

Zoologiska institutionen Bergen	1	
Polis+Rättsmedicin Finland	1	
Osteologiska samlingar Finland	1	
Kon-Tiki museet i Oslo Norge	2	
Ansvarig osteolog, arkeologisk utgrävning på Irland		1
Totalt	18	5